

Strategi 2025: Nasjonal markering av 200-årsjubileet for norsk utvandring

Bakgrunn

Den første organiserte utvandringen fra Norge fant sted i 1825 da skipet *Restauration* dro fra Stavanger til Amerika med 52 norske emigranter. Siden har om lag 900.000 nordmenn utvandret til Nord-Amerika, mange dro også til andre land verden over. Utvandring og innvandring bidrar til utveksling og utvikling av historie, kultur, samfunn og økonomi på tvers av nasjonsgrenser og befolkningsgrupper og er interessant for Norge som samfunn, både i et historisk- og i et samtidsperspektiv. Hva kjennetegner migrasjon, hva drømmer de om og hva må de forsake? Gjennom økt kunnskap om vår egen utvandringshistorie kan vi kanskje bedre forstå dagens migranter. Tettere bånd til nordmenn i utlandet og etterkommere av nordmenn kan også styrke vår økonomi, kultur- og språkkompetanse, regionale tilstedeværelse, uformelle kanaler og nettverk, både fra nye hjemland og i fremtiden ved en eventuell retur til Norge. Målet er en bred markering som favner kunnskap, debatt og aktiv formidling gjennom små og store arrangementer, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt mot ulike målgrupper. Allerede er det et tett samarbeid med ulike organisasjoner i USA. Markeringen er også planlagt å være en del av *Nasjonaljubileet 2030 - Norge i tusen år*, hvor utvandring vil være i fokus i 2025, tett knyttet til tema *identitet*, kultur møter og Olavs reiser.

Formål med markeringen

Å definere et tydelig formål er viktig for å styrke fokus, fremdrift og samarbeid. Dette er en omfattende diskusjon hvor vi inviterer alle til å komme med innspill frem mot sommeren 2021. Første utkast til diskusjon:

Mål/ misjon:	<i>Skape interesse og forståelse for migrasjon og globalisering som brobygger mellom - land og kulturer - forskjeller og fellesskap - fortid, nåtid og fremtid.</i>
Visjon:	<i>Markeringen skal bidra til et mer inkluderende samfunn (overordnet mål). Markeringen skal styrke interesse, relevans, formidlingstilbud og besøkstall for NUM.</i>
Verdier:	<i>Modig, inkluderende & inspirerende skal speile vår(e) partnerskap, aktiviteter og formidling.</i>

1. Migrasjon og globalisering i det norske samfunnet - fortid, nåtid og fremtid

- Skape interesse og forståelse for migrasjon mellom land og kulturer i fortid, nåtid og fremtid. Hva preger norsk inn- og utvandring? Positive og negative konsekvenser av migrasjon. Bringe ny kunnskap, nye perspektiver, favne om flere verdensdeler og nyere migrasjonsutvikling. Påvirkning på samfunnsbygging, utvikling og innovasjon i Norge og utenfor landets grenser.
- Styrke bånd til dagens utvandrede nordmenn. Hvorfor drar de og hva tenker de om å vende tilbake? Kan norske migranter med sin bakgrunn, nettverk og lokalkompetanse være med på å styrke norsk internasjonalisering og eksport? Danmark har nylig styrket sin diaspora strategi med et samarbeid mellom UD, næringsliv og diaspora-organisasjoner i Danias.dk – hva kan vi lære og hvordan vil fremtidens utvandring se ut?

2. Migrasjon og globalisering som brobygger mellom land – forskjeller og fellesskap

- Stimulere til toleranse for kulturforskjeller gjennom å se vår egen utvandringshistorie i lys av dagens samfunn, og samtidig forstå innvandring i lys av historien. Søkelys på likheter og forskjeller ift. til dagens innvandringstematikk, som krysspress mellom bevaring av etnisk identitet og tilpasning til vertslandet. Innvandrernes egenopplevelser. Den universale søken etter ulike former for frihet; økonomisk, religiøs, politisk og til økt velferd.

Norsk Utvandremuseum

ANNO Museene i Hedmark

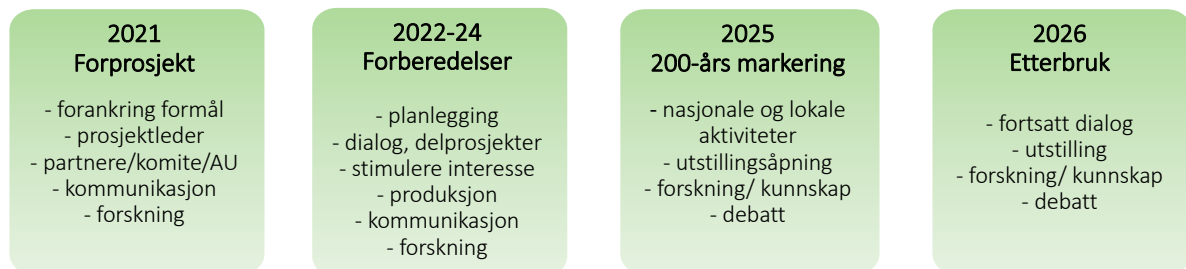
- Migrasjon og mangfold: konsekvenser for barn, ungdom og voksne ift kjønn, religion og etnisitet. Ulike terskler for aksept knyttet til verdier og holdninger, utdanning og legning. Refleksjon rundt samfunns-hierarkier, forholdet minoritet og majoritet, rase, diskriminering og «whiteness».

Nasjonal jubileumskomite og organisering

Norsk utvandremuseum ser frem til å samarbeide med alle organisasjoner som er interessert i å bidra i en nasjonal komite, ledet av Knut Storberget. I april og mai vil prosjektleder kontakte alle for innspill på forventninger, ideer og ressurser. I første fase av prosjektet er det naturlig å jobbe bredt med flere arbeidsgrupper som fordyper seg i ulike tema. Når det nærmer seg 2025 vil et sentralt arbeidsutvalg koordinere markeringen. Det er også naturlig å vurdere hvilke partnere vi mangler og bør inkludere innen migrasjon og internasjonalisering, barn- og ungdom samt NGOs utenfor Norge og USA. Vi vil også samarbeide med Kongehuset, næringslivet og politikere. Foreløpige samarbeidspartnere:

Frivillige org.:	Kulturvernforbundet, Norge-Amerikaforeningen, Sons of Norway, Landslaget for lokalhistorie, Norsk utvandremuseums venner, Slekt og Data, Nordmanns-Forbundet, Norsk Migrasjonsforum, Den norske historiske forening
Museer:	Anno museum, Norsk utvandremuseum, Vestnorsk utvandringssenter, Norges museumsforbund, Lista museum, Kvinnemuseet, Norsk Folkemuseum
Nasjonale:	Nasjonalbiblioteket/Norsk lokalhistorisk institutt, Riksantikvaren, Stortingets Ledelsessekretariat, Sametinget, Kommunenes sentralforbund, Arkivverket, Den norske kirke, Norges Kristne Råd
Kommuner:	Stavanger kommune, Stange kommune, Kvinesdal kommune
Forskning:	Universitetet i Stavanger, Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen, UiTø – Norges arktiske universitet, Høgskulen i Volda, Universitetet i Sørøst-Norge, Høgskolen i Innlandet, norgeshistorie.no
Transatlantisk:	Norwegian-American Historical Association, Vesterheim Norw-American Museum
Andre:	Eidsvoll 1814, Stiklestad Nasjonale Kultursenter, NRK Innlandet, Den amerikanske ambassade, Granby gård, tankesmien Agenda

Framdriftsplan og forskningsprosjekter

- Søknad om en offentlig sektor Ph.D.-stilling hvor funn inngår i formidlingen.
- Søknad til Kulturrådet om underkommuniserte, ufortalte historier tilknyttet migrasjon. Museer og UH-sektoren. Pilotprosjekt, nettverksbygging, utarbeidelse av prosjektskisse. Detaljer under utarbeidelse.
- Søke om forskningsmidler til Norges forskningsråds program Velferd, kultur og samfunn, delutlysning innen temaet Kulturforskningen (i 2023). Gjøre historisk forskning relevant for utfordringer i forhold til migrasjon og integrering, kultur møter og kulturelt mangfold i samtiden.